

SIPOSHEGYI PÉTER

Kettőezer kettő — az egymásra találás éve (OVI-tól OKI-ig)

Egymásra találtunk. Ezzel a mondatlall kell kezdenem szezonzáró összefoglalómat. Nincs ennél szebb üzenet. Egymásra találni az emberi élet legnagyobb pillanata. Egyedül nem megy – énekelte annak idején az állközösségi társadalom egyik legjobb filmjében Kern és Garas. Nem is megy, mondom én, a nem ál és nem közösségi társadalom története e háborús esztendejének végén. Majd megmutatjuk nekik, hogy mi igenis vagyunk. Egy mással vagyunk. Számomra az év mondata így hangzik: elveszítettük a választásokat, de megnyertük egymást. S lőn így. Mindenkinek jutott egymásból, nekem is. Büszke is vagyok magamra, ha az én egymásomra tekintek. Ilyen ez. Összekötődik osztályharc és élet, magánszívdobbanás és kollektív akarat.

Nehéz esztendő volt. Esztendeje úgy váltunk el egymástól beiglit kívánni, hogy véget ért a szentév. Most már azt mondom, kár volt abbahagyni. Mi akkor vagyunk igazán jók, ha mindig van valami szép és emelkedett esemény. Például kiderült számomra, nem volt elég egyszer Esztergomba utaztatni a Szent Koronát. Rendszeresen kellene. Múzeumban a helye? Nem! Parlamentben a helye? Nem eléggé. Viszont jöhetne-mehetne a Dunán. Képzeli ezt a generális metaforát. A korona úszik az Isteren fel s alá, a Vigadó téren a mősorközlő bementja: Szent Korona indul Esztergom állomásra. Menetrend szerint csak Szentendre, Leányfalu, Visegrád állomásokon áll meg. Dél előtt fel a lelki főváros felé, délután vissza libibolsiba. Sőt! Minden vasárnap az ősi magyar főváros környékén letáborozhatnánk vele, hátha elkezdhetjük előlrol az egész nemzetépítést. Mert a millennium során az is kiderült, hogy a főváros az nem Esz-

tergom, nem Budapest, nem is Fehérvár, hanem megvannak a falak a Pilisben, ott a szent hely, tele van természeti erővel. Ő Óbuda, nem az a krúdys kocsmás, szindbados gagyi. A mi fővárosunkat benőtte a fű, mint Tenochtitlánt, ha jól emlékszem a nevére, Nem véletlen a párhuzam, nem is rokonok a finnek, hosszútávfüssanak magukban, de az indiánok azok igen, Torgyán József egyenes ági leszármazottja Csingacsuknak, az Orbán név pedig a sziú uh babból származik, ami azt jelenti, messzire rikoltó.

Ezt nem lett volna szabad abbahagyni. Nem lett volna szabad kijelenteni, hogy véget ért az ezredéves minden-ség, és jönnek a harcos hétköznapiok. Azok nem nekünk valók. Keveset hétköznapioltunk még ahhoz, hogy megnyerjük a hétköznapiokat. A hétköznapi legyen a bolsiké, azt találta ki nekik a Lenin elvtárs, aki viszont anyai ágon a D-209-essel rokon.

Milyen év volt ez a kettőezer kettes? Tanulságos. Mert ne feledjük, úgy veszítettünk, hogy majdnem nyertünk.

Bolondos április

Április a majdnem szerelmesek hónapja. Az igaziaké a május, élén az el-sejével, virsli, mustár, szerelem, orgonavirágzás, tavaszi naplemente. Az április még csak ígéri az idillt. Rosszul ígerte. Április tradicionálisan a posztbolsevikoké. Valamikor régen is mindig április negyedikén gyűltek össze, hogy megünnepejjék a virulens, gazdag és igazságos Horthy-Magyarország felett aratott katonai győzelem évfordulóját. A nyomor kezdetét, amikor Isten kalapjának bokrétájára előszőr piszkított a madár. Mediasu és bandája a gőnjeiben hordozza, hogy

nekik jó az április. Az idegenszívű és-név Kovácslászlo azt mondta, ők nem közvélemény-kutatást szeretnek nyerni, hanem választásokat. Mert el ne feledjük, az első győzelem – az a miénk volt. Megnyertük a közvélemény-kutatást! Minden közvélemény-kutató szerint nyertünk. Márpedig a közvélemény-kutató, az komoly ember. Lehet, hogy különben sem veszítettünk, csak a mocskos libibolsi propaganda elcsalta a választásokat. Az összes közvélemény-kutatónál nyertünk, márpedig az nem lehet, hogy Hann meg a Levendel meg a Manchin meg a Kolo-si együtt tévedjen! Módosítsuk az Alkotmányt, vagy csináljunk másikat, amiben úgy van, hogy a hatalmon lévő kormánynak elég közvélemény-kutatást nyernie. Legyen benne az Alkotmányban, hogy ez visszamenő hatállyal is érvényes. Ha ezzel megvagyunk, akkor minden rendben, a Millennáris kicsit szép – elég szép – majdnem szép lányai letörölhetik könnyeiket, és folytatódhat a nemzetépítés, viszonylag magas jutalék mellett, de kinek ne érné meg, ha a nemzetről meg az építésről van szó?

Rettentő kis különbséggel veszítettünk. Ez azt jelenti, hogy tulajdonképpen nem is veszítettünk. Itt veszíteni csak azok veszítettek, akik nem hoztak magukkal még egy valakit, nem hisznek a szeretet és az összefogás erejében, nem képesek belátni, hogy a győzelem az nem hitvány szám, hanem lelkiállapot, és nem tudják, hogy a nemzetnek ma is ugyanaz a miniszterelnöke, aki eddig volt.

Miért veszítettünk? – tettük fel a kérdést már akkor is, a vereség sokkjában.

A Párt azóta – hosszas és szakszerű elemzés után – kifejtette álláspontját, ennek a lényege a következő: csak. Mohón várom fél éve, hogy valaki előáll, és azt mondja: Igen, kérem, mi veszítettünk, mert...mert nagyon erőteljesek voltunk, egy kicsit nagyon be-képzeltünk voltunk, a kampány gyengé-re sikerült, mert fiatal szakértőinken gyorsan mutatkoztak az öregkori elhülyülés jelei, valamint azért, mert a kommonistáktól megszokták, hogy lopnak, tőlünk még nem, kellett volna még egy ciklus, hogy mindenki tudomásul vegye, hogy a politika jutalékos üzletág. Ezen feltételezett okok akár valós okok is lehetnének, hiszen valamiért mindig borul a papírforma, mint egy hatalmas bili, valamiért mindig megun egy nép egy vezetői garnitúrát.

[...]

[...]

ami főpolgári kézbe került. Vezérelvű egyház főpásztorokkal és nyájjal... polgárok nélkül. Azok menjenek minél messzebbre. A polgárosodás ma oly messze van a politikától, amilyen messze csak lehet. Zajlik, mert az ország gazdasága épp itt tart. Az irány jó, csak az irányítás mond ellent az alapelveknek. Nem baj. Lesz polgárosodás, mert elindult. Bármily fájó ez az elitnek nevezett politikagyakorló szövetkezeteknek.

Az év kampányosa

A katolikus egyház. A politikai direktmarketing történetében ritka és hatásos kampányszlogent dolgoztak ki: Isten velünk van, aki nincs velünk, az nincs Istennel sem. Isten jó, mert adott nekünk egy olyan vezetőt, aki ad nekünk sok állami támogatást. Isten jó, mert adott nekünk olyan államtitkárt, aki képességek híján hajlandó volt templomszolgaként viselkedni, és üldözni mindazt, ami nekünk nem tetszik. Ezek szerint a kedves híveknek kevés feladat maradt. Vegyenek el a szenteltvíztartó mellől egy erre a célra kikészített politikamentes választási pástorlevelet, azt figyelemmel olvasásuk el, terjesszék lakókörnyezetükben, kifejezve az Úr abbéli szándékát, hogy továbbra is a FIDESZ-t támogatja, és annak vezetőjét tekinti Isten földi helytartójának. Aki esetleg nem így gondolja, az a Sátánnal van. A Sátán bezáratja templomainkat, megszünteti a hittanoktatást, felírja, Recskre deportálja azokat a szülőket, akik gyerekeiket egyházi iskolába íratják, a diplomákból kosárlabdapályákat alakít ki, és egyébként a választások másnapján, sőt lehet, hogy még annak estéjén saját Világvége Hungary című zenés apokalipszissal lép meg a vétkes magyar népet. Voltak, akik úgy mondták, a templom nem politizálni van, de erre megjött a szakszerű válasz legfelsőbb helyről, hogy a pap is ember, neki is lehet világnézete. Ezzel egyetértek. Semmi kifogásom, ha egy pap elmegy egy választási gyűlésre, és ott állampolgárként elmondja a véleményét. Van ellene kifogásom, ha ebbe teológiai alapú megfélemlítést kever, illetve, ha azt templomban teszi. A pap ember, az biztos, de a templom nem pártiroda, az ugyanígy biztos. Jellemző a magyar hordák ateizmusára, hogy ennek ellenére, Paskai úr kéreje ellenére sem sikerült

győznünk, sőt Paskai úr városában győzött a dorogi párttitkár, amiből csak arra tudok következtetni, hogy sokat hallották a hívek Paskai urat, Mindszenty régi, megbízható, ellenséget. Javasolom, hogy váltsuk le az Istent, mert rosszul dolgozott. Írja alá a leváltást kezdeményező levelet Kerényi, Makovecz, Malgot, és válasszunk Istent magunk között. Jelölt van, csak szerényen fel kell kérni rá.

Az év tévedése

Az előző mondatban felsorolt nagy és szent neveknek súlyos vétük van. Ők az év tévedői. Tévedésük a következő: ha az értelmiséget szellemileg likvidálják, az nem jó senkinek. Ezzel szemben ők úgy gondolják, hogy az úgynevezett polgári, valójában orbáni oldal kizárólag akkor lehet eredményes, ha tudatszűkült, súlyosan elfogult emberek pallérozzák szellemét. En úgy gondolom, ez veszélyes. Olyan ez, mint az ebtartás. Van egy határ, ami után a kellően megvadított eb már nem a gázdijbeszedő, hanem gazdája felé fordul. Ha bárki komolyan gondolja, hogy fölényt kell kivívunk, akkor ez csak és kizárólag minőségi termésetű lehet.

Tételezzük fel, hogy az úgynevezett baloldálnak nincs ideológiája. Ez már önmagában sem igaz, legfeljebb az igaz, hogy ennek az eredendő baloldali ideológiának semmi köze mindahoz, amit az elmúlt évtizedekben politika ürügyén elkövettek. De ettől még Lukács György nagyon sokkal jelentősebb filozófus szegény Hamvas Bélánál, aki értelmes ember volt, de korántsem volt akkora bölcselő, mint amekkorát csináltak belőle. Szabó Dezső jobb író volt annál, mint aminek ötven évig nevezték, de azért nem volt egy Karinthy Frigyes, de egy Németh László sem, akinek oldalaságát talán még maga sem tudta volna eldönteni. A világban nagyon sok kitűnő bal- és jobboldali gondolkodó volt és van. A világban nem a jelző vált fontossá, hanem a tevékenység, a gondolkodás. Nálunk sem ártana, ha így lenne, mert a KISZ KB agit-proposai közhelyek tekintetében verhetetlenek. Az értelem erejével lassan, de biztosan legyűrhető ez a szellemi elit, de majd akkor, ha mondjuk **Eörsi István** neve nem a hazaárulás szimbóluma lesz, hanem egy emberé, aki amúgy nagyon okos, és mindenképpen konzekvens, tehát

meggyőzése az egy és oszthatatlan jobb igazságról igazán nemes feladat. A letűnő esztendő választási mérkőzése a fejekben okozta a legnagyobb károkat. Megjelent a vallásos típusú politikai gondolkodás. Bizony mondom néktek – úgy legyen? – ÁMEN! Erre a meglehetősen egyszerű dramaturgiára épültek a múlt év nagy szellemi hadjáratok. Nem lehet visszakérdezni. Mi az, hogy csalás, ha nincs bizonyíték? Mi az, hogy nemzetből kirekesztés? A nemzetnek lehet oktrojált határa? Egyáltalán mi az, hogy polgári érték? D-209-es, pfuj! De ki kérdezte meg, hogy minek köszönhető a nevezett meglepő népszerűsége. Mi az, hogy ezzel vagy azzal nem ülünk egy asztalhoz? Volt egy barátom valaha, aki egyszer azt mondta, hogy mindenkinek nyilatkozni kell, és mindenkivel le kell ülni vitázni. Miért fordult ki így önmagából? Miért nem tűnt fel senkinek, hogy a Margitszigeten elhangzott nemzetgyalázó idézet másfél évtizedes – és amúgy szomorúan igaz? Biztos, hogy a Sajtóklub nevű szellemi képződmény használt a választások előtt? A választékos beszéd kötelessége csak az ellenségre vonatkozik? Igen, ezek megválaszolatlan kérdések, hát próbáljunk válaszolni.

Akik itt hirdették az ígét, világnézetmentes, szerény képességű emberek. Szerény alatt nem az ostobát, hanem az átlagost értem. Eredeti gondolata egyiküknek sincs. Közhely, közhely hátán. Viszont meg lehet élni belőle. Sőt, nem csupán megélni lehet, hanem egészen jó lehet élni belőle. A politológia ma szolgáltatás. Eredetileg tudomány lenne, vagy legalábbis tisztességes szakértés, de mostanra szolgáltatás lett. Pártok fizette szakértők jelennek meg elemzőként. Ez ellentétes nem csupán az értelmiségi etikával, de a tudományos tisztességgel is. Aki ígét hirdet valamelyik oldalon, nem illendő, ha szakért. Hol vannak a független szakértők? Ne tévesszük össze a szimpátiát a pártállással. Valamilyen világnézete mindenkinek van, főként egy olyan embernek, akinek az a foglalkozása, hogy a társadalmi mozgásokat elemezze. Ez a világnézet állhat közel egyik vagy másik politikai párt programjához, sőt személyileg is érezhet szimpátiát bizonyos személyek iránt. Ettől még lehet független, de attól már nem, hogy kurátor, tanácsadó, szerkesztő itt vagy ott. Az év nagy szellemi tragédiája, hogy gyakorlatilag a képtelenségek körébe utalta a szellemi füg-

[...]